

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา   มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา   วังท่าพระ คณะโบราณคดี ภาควิชามานุษยวิทยา

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

320 103 มานุษยวิทยานิเวศ (Ecological Anthropology)

2. จำนวนหน่วยกิต

3 หน่วยกิต (3-0-6)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยา

☒ วิชาเอกบังคับ	☐ วิชาเอกบังคับเลือก	☐ วิชาเอกเลือก
☒ วิชาโทบังคับ	☐ วิชาโทเลือก	☐ วิชาเลือกเสรี
☐ วิชาศึกษาทั่วไปบังคับ	☐ วิชาศึกษาทั่วไปบังคับเลือก	☐ วิชาศึกษาทั่วไปเลือก
☐ วิชากลางคณะ		

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภรณ์ มนต์ไทรเวศย์

5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ 2 / ชั้นปีที่ 1 ขึ้นไป

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)

ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites)

ไม่มี

8. วันเวลา และสถานที่เรียน

วันจันทร์ เวลา 13.00 – 15.30 น.

ห้อง บค. 413 คณะโบราณคดี

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

20 ธันวาคม 2561

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ผ่านมุมมองทางด้านมานุษยวิทยา
2. ศึกษาเปลี่ยนแปลงและปรับตัวทางวัฒนธรรมในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมร่วมสมัย

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

พัฒนาและปรับปรุงรายวิชาให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

การศึกษาเปรียบเทียบสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่อยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมประเภทต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การปรับตัวทางวัฒนธรรมทั้งในระดับบุคคลและระดับกลุ่มรวมถึงวิวัฒนาการของสังคมและปัญหาพร้อมสมัย

มีการศึกษานอกสถานที่

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งาน ภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
3 ชั่วโมง/สัปดาห์	ตามความต้องการของ นักศึกษา	มี	6 ชั่วโมง/สัปดาห์

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

วันจันทร์ เวลา 09.00 – 12.00 น.

วันพุธ เวลา 09.00 – 12.00 น.

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา*

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องพัฒนา

- 1.1.1 ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ
- 1.1.2 มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม
- 1.1.3 เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- 1.1.4 มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้ง

1.2 วิธีการสอน

- 1.2.1 สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมต่างๆ ในประเด็นปัญหาที่แลกเปลี่ยนและเรียนรู้ร่วมกันในแต่ละสัปดาห์
- 1.2.2 ฝึกฝนการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมต่างๆ บนรากฐานของการตระหนักถึงคุณธรรมและจริยธรรมต่างๆ ผ่านการเขียนงานเดี่ยว งานภาคสนาม และงานกลุ่ม

1.3 วิธีการประเมินผล

- 1.3.1 นักศึกษาสามารถทำงานร่วมกันและรับฟังความคิดเห็นที่สร้างสรรค์จากผู้ร่วมชั้นเรียนและคนกลุ่มอื่นๆ พิจารณาจากงานภาคสนามและงานกลุ่ม
- 1.3.2 งานเขียนของนักศึกษาสามารถสะท้อนความตระหนักในความเท่าเทียมกันของผู้คน การสำคัญของการอ้างอิงข้อมูล และจรรยาบรรณในวิชาชีพ
- 1.3.3 นักศึกษาสามารถตระหนักในความรับผิดชอบต่างๆ ในฐานะผู้เรียน พิจารณาจากความตรงต่อเวลา การเคารพกฎเกณฑ์ต่างๆ และการให้เกียรติตนเอง ผู้ร่วมชั้นเรียน และผู้สอน

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

- 2.1.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญทางมานุษยวิทยานิเทศในมิติต่างๆ
- 2.1.2 มีองค์ความรู้ สามารถวิเคราะห์ เชื่อมโยงระหว่างแนวคิดและทฤษฎีด้านมานุษยวิทยานิเทศกับปรากฏการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้
- 2.1.3 สามารถบูรณาการความรู้ในรายวิชากับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 วิธีการสอน

- 2.2.1 บรรยายเนื้อหาที่น่าสนใจและสอดคล้องกับหัวข้อการสอนในแต่ละสัปดาห์

2.2.2 กระตุ้นการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน

2.2.3 ผลักดันให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปสู่การพิจารณาปรากฏการณ์ทางสังคมต่างๆ ผ่านการทำรายงานภาคสนามและรายงานกลุ่ม

2.3 วิธีการประเมินผล

2.3.1 การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน

2.3.2 การทดสอบย่อย

2.3.3 รายงานภาคสนามและรายงานกลุ่มที่มอบหมายให้นักศึกษาค้นคว้าและนำเสนอ

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

3.1.1 ความคิดเชิงวิเคราะห์ต่อปรากฏการณ์ทางสังคมต่างๆ

3.1.2 การตั้งคำถามเชิงวิพากษ์ต่อปรากฏการณ์ทางสังคมต่างๆ

3.1.3 การบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ อย่างเชื่อมโยงเพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคม

3.1.4 การเสนอหนทางในการจัดการกับประเด็นปัญหาทางสังคมต่างๆ

3.2 วิธีการสอน

3.2.1 กระตุ้นให้นักศึกษาตั้งคำถามเชิงวิพากษ์กับปรากฏการณ์ทางสังคมที่น่าสนใจและร่วมสมัย

3.2.2 กระตุ้นให้นักศึกษาค้นหาเหตุปัจจัยและผลของการกระทำต่างๆ ที่สัมพันธ์กับปรากฏการณ์ทางสังคม

3.2.3 กระตุ้นให้นักศึกษาลองค้นและหิบบยกปรากฏการณ์ทางสังคมที่น่าสนใจมาสู่การถกเถียงและเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน

3.3 วิธีการประเมินผล

3.3.1 ความสามารถในการวิเคราะห์ ตั้งคำถาม บูรณาการ และเสนอแนะ ในประเด็นปัญหาต่างๆ พิจารณาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน งานเขียนเดี่ยว และงานเขียนกลุ่ม

3.3.2 ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบการทำงานและเขียนรายงาน ทั้งในรายงานภาคสนามและรายงานกลุ่ม

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

---

* หมายถึง ทักษะหลักที่รายวิชาระบุว่านักศึกษาต้องพัฒนา

- 4.1.1 ฝึกฝนการทำงานร่วมกัน ผ่านการทำงานภาคสนามและการทำงานกลุ่ม
- 4.1.2 ฝึกฝนความอดทนในการรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมชั้นเรียน และนำมุมมองต่างๆ จากการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ร่วมกัน มาคิดวิเคราะห์ ตั้งคำถาม และพัฒนาตนเอง
- 4.1.3 ฝึกฝนความมีวินัยและการให้เกียรติตนเอง ผู้สอน และผู้ร่วมชั้นเรียน ผ่านการเข้าเรียนและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

4.2 วิธีการสอน

- 4.2.1 เน้นการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักศึกษาทำงานร่วมกัน
- 4.2.2 เน้นย้ำให้นักศึกษาต้องรับฟังมุมมองและความคิดเห็นของผู้ร่วมชั้นเรียน
- 4.2.3 กระตุ้นให้นักศึกษที่ตั้งคำถามและหาคำตอบให้กับพฤติกรรมต่างๆ ที่ตนเองแสดงออกในชั้นเรียนและในชีวิตประจำวัน

4.3 วิธีการประเมินผล

- 4.3.1 ความสามารถในการทำงานร่วมกันของนักศึกษา พิจารณาจากการทำงานภาคสนามและการทำงานกลุ่ม
- 4.3.2 ความมีวินัยในตนเองของนักศึกษา พิจารณาจากความสม่ำเสมอและตรงเวลาในการเข้าเรียน และการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย

5. ทักษะการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา
  - 5.1.1 ฝึกฝนการค้นหาข้อมูลและสารสนเทศต่างๆ ที่มีประโยชน์กับการเรียนการสอน ผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ อาทิ Web Search Engine, Video-Sharing Website, Digital Library, Electronic Book ฯลฯ
  - 5.1.2 ฝึกฝนทักษะการสื่อสาร การพูด การเขียน*
  - 5.1.3 ใช้ประโยชน์จากการเทคโนโลยีและสื่อสารที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาการเรียน การออกภาคสนาม การทำรายงาน และการนำเสนองาน ของนักศึกษา

5.2 วิธีการสอน

- 5.2.1 กระตุ้นให้นักศึกษาค้นหาข้อมูลและสารสนเทศต่างๆ ผ่านช่องทางออนไลน์

5.2.2 กระตุ้นให้นักศึกษาใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารที่เหมาะสมในการนำเสนอผลงาน

5.3 วิธีประเมินผล

5.3.1 นักศึกษาใช้ประโยชน์จากข้อมูลและสารสนเทศที่ทันสมัยและน่าเชื่อถือ พิจารณาจากการ
นำเสนองานของนักศึกษา ทั้งในงานเดี่ยวและงานกลุ่ม

5.3.2 นักศึกษาสามารถนำข้อมูลและสารสนเทศที่น่าสนใจจากสื่อออนไลน์ต่างๆ มาแลกเปลี่ยนและ
เรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรม การเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้สอน
1 (2 ธ.ค. 62)	-แนะนำรายวิชาและหัวข้อ การศึกษาในแต่ละสัปดาห์ -พูดคุยและตกลงกับนักศึกษา ในเรื่องรูปแบบการเรียน การมี ส่วนร่วมในชั้นเรียน การ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง การออกภาคสนาม และเกณฑ์ การให้คะแนน	3	-ชี้แจงขอบเขตและแนวทางการเรียน การสอนให้นักศึกษาทราบ -แนะนำหนังสือประกอบการเรียน การสอน แหล่งค้นหาความรู้เพิ่มเติม -แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็น มานุษยวิทยานิเวศ -สื่อที่ใช้ Internet และ PowerPoint	ผศ.วราภรณ์ มนต์ไตรเวศย์
2 – 3 (9, 16 ธ.ค. 62)	- Environmental Determinism - Cultural Determinism	6	-บรรยายและแลกเปลี่ยนความรู้ ร่วมกันในเรื่องราวการศึกษา -สื่อที่ใช้ Internet และ PowerPoint -เก็บคะแนนย่อย (1)	ผศ.วราภรณ์ มนต์ไตรเวศย์
4 – 6 (23 ธ.ค. 62, 6 และ 13 ม.ค. 63)	- Human Adaptation - Cultural Ecology	9	-บรรยายและแลกเปลี่ยนความรู้ ร่วมกันในเรื่องราวการศึกษา -สื่อที่ใช้ Internet และ PowerPoint	ผศ.วราภรณ์ มนต์ไตรเวศย์
7	Ecological Anthropology	3	-บรรยายและแลกเปลี่ยนความรู้	ผศ.วราภรณ์

(20 ม.ค. 63)			ร่วมกันในเรื่องราวการศึกษา -สื่อที่ใช้ Internet และ PowerPoint	มนต์ไตรเวศย์
8 (27 ม.ค. 63)	Ethnoecological Approach	3	-บรรยายและแลกเปลี่ยนความรู้ ร่วมกันในเรื่องราวการศึกษา -สื่อที่ใช้ Internet และ PowerPoint -เก็บคะแนนย่อย (2)	ผศ.วราภรณ์ มนต์ไตรเวศย์
9 (3 ก.พ. 63)	Historical Ecology	3	บรรยายและแลกเปลี่ยนความรู้ ร่วมกันในเรื่องราวการศึกษา -สื่อที่ใช้ Internet และ PowerPoint	ผศ.วราภรณ์ มนต์ไตรเวศย์
10 (17 ก.พ. 63)	Political Ecology	3	-บรรยายและแลกเปลี่ยนความรู้ ร่วมกันในเรื่องราวการศึกษา -สื่อที่ใช้ Internet และ PowerPoint	ผศ.วราภรณ์ มนต์ไตรเวศย์
11 (24 ก.พ. 63)	Urban Ecology	3	-บรรยายและแลกเปลี่ยนความรู้ ร่วมกันในเรื่องราวการศึกษา -สื่อที่ใช้ Internet และ PowerPoint	ผศ.วราภรณ์ มนต์ไตรเวศย์
12 (2 มี.ค. 63)	Food Security	3	-บรรยายและแลกเปลี่ยนความรู้ ร่วมกันในเรื่องราวการศึกษา -สื่อที่ใช้ Internet และ PowerPoint -เก็บคะแนนย่อย (3)	ผศ.วราภรณ์ มนต์ไตรเวศย์
13 - 16 (9, 16, 23, 30 มี.ค. 63)	นักศึกษานำเสนอรายงานกลุ่ม	12	นักศึกษานำเสนอรายงานการศึกษา หน้าชั้นเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ร่วมกันระหว่างผู้สอน กลุ่มผู้ศึกษา และเพื่อนร่วมชั้นเรียน	ผศ.วราภรณ์ มนต์ไตรเวศย์

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมินผลนักศึกษา	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของ การประเมินผล
1.1.1-1.1.2, 1.2.1-1.2.2, 1.3.2-1.3.3 2.1.1-2.1.3, 2.2.1-2.2.2, 2.3.1-2.3.2	กิจกรรมที่ 1 การทดสอบย่อย	3, 8, 12	30%

3.1.1-3.1.4, 3.2.1-3.2.3, 3.3.1 4.1.3, 4.3.2 5.1.1-5.1.2, 5.2.1, 5.3.1			
1.1-1.3 2.1-2.2, 2.3.1, 2.3.3 3.1-3.3 4.1-4.3 5.1-5.3	กิจกรรมที่2 รายงานสนาม รายงานกลุ่มตามความสนใจ	13, 14, 15, 16	30% 40%
1.1-1.3 2.1-2.3 3.1-3.3 4.1-4.3 5.1-5.3	กิจกรรมที่3 การเข้าเรียน, การออกภาคสนาม การแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ร่วมกัน ในประเด็นปัญหาที่น่าสนใจและ เกี่ยวข้องกับการศึกษา	ตลอดภาค การศึกษา	

เกณฑ์การประเมินผล

มีวิธีการให้คะแนน โดยใช้วิธี อิงเกณฑ์ อิงกลุ่ม อื่น ๆ ดังนี้

80	คะแนนขึ้นไป	A	60 – 64	คะแนน	C
75– 79	คะแนน	B+	55 – 59	คะแนน	D+
70 – 74	คะแนน	B	54 – 50	คะแนน	D
65 – 69	คะแนน	C+	น้อยกว่า 49	คะแนน	F

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

Hannen, Nora and Wilk, R. (editors). (2006). *The Environment in Anthropology: A Reader in Ecology, Culture, and Sustainable Living*. New York: New York University Press.

Moran, Emilio F. (2006). *People and Nature: An Introduction of Human Ecological Relations*. MA: Blackwell Publishing.

_____. (2008). *Human Adaptability: An Introduction of Ecological Anthropology*. 3rd ed. Boulder, CO: Westview Press.

Neumann, Roderick P. (2005). *Making Political Ecology*. London : Hodder Arnold.

- O' Lear, Shannon. (2010). *Environmental Politics: Scale and Power*. New York: Cambridge University Press.
- Robbins, Paul. (2012). *Political Ecology: A Critical Introduction*. 2nd ed. West Sussex: John Wiley & Sons, Ltd.
- Rosin, Christopher., Stock, Paul., and Campbell, Hugh (editors). (2012). *Food systems failure: The global food crisis and the future of agriculture*. London: Earthscan Press.
- Smith, Gary and Kelly, Alan M. (2008). *Food Security in a Global Economy: Veterinary Medicine and Public Health*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Sutton, Mark Q. and Anderson, E.N. (editors). (2004). *Introduction to Cultural Ecology*. Walnut Creek: Altamira Press.
- คาร์ล เวเบอร์. (2555). *FOOD, INC.* แปลโดย วิลาวรรณย์ ฤดีศานต์. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ชัญญะ วงษ์วิภาค. (2529). *นิเวศวิทยาวัฒนธรรม*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
- ยศ สันตสมบัติ. (2547). *นิเวศวิทยาชาติพันธุ์ทรัพยากรชีวภาพและสิทธิชุมชน*. เชียงใหม่ : วิทยินดีไซน์.
- _____. (2534). *คนกับหมู กาเปากู ปาปวน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วันทนา ศิวะ. (2544). *ปล้นผลผลิต! : ปฏิวัติการจี๊ดเสบียงอาหารโลก*. แปลจาก *Stolen harvest : the hijacking of the global food supply*. แปลโดย ไพโรจน์ ภูมิประดิษฐ์. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ: สวนเงินมีมา.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2544). *มติชุมชน : วิธีคิดท้องถิ่นว่าด้วยสิทธิ อำนาจ และการจัดการทรัพยากร*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์ และคนอื่นๆ. (2547). *รายงานวิจัยเรื่องระบบการเกษตรแบบไร้หมุนเวียน : สถานภาพและความเปลี่ยนแปลง*. เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เอกรินทร์ ฟิ่งประชา. (2559). *มานุษยวิทยานิเวศ: ภูมิปัญญาและความมั่นคงทางอาหารของชุมชน*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เอกรินทร์ ฟิ่งประชา, ดารุณี โพธิ์ปลัด และประกาย แก้วอุทุม. (2555). *รายงานวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการระบบและความมั่นคงทางอาหารของชุมชน: กรณีศึกษาหมู่บ้านในอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- _____. (2555.) *ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการระบบ “นา” และ “ไร่” เพื่อความมั่นคงทางอาหารของชุมชน หมู่บ้านในอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย*. เลย: รุ่งแสงธุรกิจการพิมพ์.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

- 1.1 การแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สอนกับนักศึกษา ทั้งในและนอกชั้นเรียน

1.2 สังเกตความสนใจในรายวิชาและการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียนของนักศึกษา

1.3 การประเมินผู้สอนโดยนักศึกษา ผ่านแบบประเมินรายวิชา

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

2.1 สังเกตการสอนของผู้สอน

2.2 ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

2.3 ทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

3. การปรับปรุงการสอน

พิจารณาการมีส่วนร่วมและผลการศึกษานักศึกษาในชั้นเรียนดังกล่าว ความคิดเห็นของผู้เรียน และคณาจารย์ในการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในการประชุมภาควิชาฯ (การประเมินการสอนในข้อ 2) เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงการสอน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในการจัดการเรียนการสอนมีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามความคาดหวังที่มีต่อการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าว ทวนสอบผลสัมฤทธิ์จากการแลกเปลี่ยนมุมมองกับนักศึกษา จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในรายวิชา อาทิ การออกภาคสนาม การทดสอบย่อย และการนำเสนอผลงาน (รายงานกลุ่ม) และจากผลการศึกษานักศึกษา รวมถึงการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การศึกษาด้วยการประชุมภาควิชา มานุษยวิทยา

5. การดำเนินการทบทวน และการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมินและทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนปรับปรุงการสอน และรายละเอียดของรายวิชาให้เกิดคุณภาพมากขึ้น โดยปรับปรุงรายวิชาทุก 3 ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 4